

# SVERIGE FRITT

Organ för Svenska Frihetsrörelsen.

Årg. 5

Fredagen 1 April 1938

Pris 15 öre

N:r 13

## 5000 nya "svenska" Svenska Tobaksmonopolets

R.W-m:

### Vågens tjusning.

Det kära Gamla Sverige! I dagarna bereder sig landet att fira det Nya Sverige. Därmed menas inte framtiden Sverige utan en koloni, som vi för 300 år sedan grundade i Nordamerika och sedan förlorade. För att denna koloni skall bli fira på riktigt svenskt manér, s. k. jubelstämman, hade man tillsatt en kommitté med det klingande namnet "Royal Swedish Delaware Commission". Härmed inlades staterna Pennsylvania och New Jersey en bestämd gengäsa, ty båda dessa stater anse sig ha lika stort intresse av den svenska insatsen i Amerika som Delaware. Nu blir Gamla Sverige stort! Hitler hade naturligtvis mobiliserat till det kriget blodsgutjel-se, men Old Sweden döpte bara om sin kommitté till "Royal New Sweden Tercentenary Commission". Man fick trycka om några programblad den freden mellan Delaware och de båda rivalstaterna var säkrad för evig tid.

Till jubelfesten har prof. Carl Milles skapat ett Nya Sverige-monument, som skall ställas upp i Wilmington, Delaware. Herr Milles som i Sverige — det gamla och fria — tagit prydan av alla disponibla borg på entreprenad, har framställt ett skepp som seglar på en våg och tillfrågad om den egendomliga formen på denna våg har prof. förklarat:

"Först och främst behövde jag en konvex form för att motarbeta den konkava formen i pelaren, det är ju alltid kontrastverkan ett konstverk lever på. Dessutom har jag alltid beundrat de biljoner rundslipade kiselstenar och andra stenar, som följa stränderna, och jag har alltid burit dessa i mina händer då jag vandrat — vare sig på svensk, fransk, italiensk eller amerikansk kust. Det är naturen som lärt mig uppskatta denna form. Jag har läskat dessa stenar som tusende år slipat och polerat. Vad är då annat än naturligt att jag lånade denna form för våg? Sedan sirade jag ut själva vågens små parallell-linjiga detaljer där på och prydde den med några fiskar. Men det var piedestals konkava form, som tvingade fram denna runda sten som krona."

Så nu vet vi hur en våg ser ut. Om inte herr Milles traskat omkring på alla världens kuster med sina biljoner kiselstenar i handen och inte pelaren av en händelse blivit konkav, så skulle vågen kanske ha fått en vanlig vågform. Varav man ser det nyttiga i att en konstnär låter naturen låra upp sig. \*)

Wilmington får sitt monument, och Nya Sverige, som varit dödt i många herrans år, är en svensk akvisition rikare.

Under tiden låta några tyska och italienska stasmän på ett ommöblera den gamla världen.

Men i den mycket gamla avkrok av denna värld, som rent sinnebildligt kallas "Du gamla", går den gode huskatten P. A. Hansson och spinner och surrar och letar efter opposition. Som vi i ett föregående nummer av denna fördomda tidning näm-

\*) I ölikhet med sign. R. W.—m. är det, av den åsikten, att herr Milles är en lika stor skänkare som han är en genialt men bortskämd konstnär. Milles har citerade yttrande om kiselstenarna är en blodig drift med den stusida moderna konstkritiken.

### medborgare i folkhemmet.

#### Varför tiger partipressen?

För någon tid sedan hörde vi i radio, att regeringen hade för avsikt att hos riksdagen begära vissa fullmakter beträffande c:a 5,000 s. k. statslösa och flyktingar, vilka f. n. gåts vårt land. Det vore meningen, sade radioreportern, att samtliga dessa skulle tilldelas (!) svenskt medborgarskap. — Dagspressen har nämnt mycket litet om denna sak, väl huvudsakligen därför, att det här rör sig om "utvalt" folk — d. v. s. israeliter — och då så begriper ju vem som helst, att man får uttala sig med en viss försiktighet för att inte sagda tidingar ska bli utan annonser från de judiska affärsföretagen i vårt land. Det är nämligen så, att blott en antydning i en dagstidning om att en fråga är judisk, genast utlöser viss reaktion från judarnas sida. Vi erinra i detta sammanhang huruom Svenska Dagbladet på sin tid fick slå till reträtt. En av tidingens medarbetare hade på sportidan kritiserat en judisk funktionär, som uppträtt olämpligt. En viss ej okänd judisk generalkonsul ringde då upp tidingens redaktion och

fördrade, att vederbörande medarbetare skulle avskedas — skedde ej så, komme hans stora företag ej att annonsera vidare i Svenska Dagbladet. Och generalkonsuln tillade, att han skulle dra försorg om, att även andra större annonser skulle komma att draga in sin annonsering, om icke... Sv. D. föll till föga — medarbetaren avskedades från sportavdelningen och fick en blygsam reträttplats på korrektivet. Nu är han död. — Detta hände för blott några få år sedan. Men sedan dess har situationen ändrat sig. Det har kommit nya, friska fläkter i vårt Sverige, sedan våra germanska vänner söder om Östersjön visat, att det går att lösa judiska frågor. Man vågar numera här i landet kalla en jude för jude och svineri för svineri. Vi m. fl. nationella tidingar har gjort detta — vi komma att fortsätta därmed till dess segern är vunnen. D. v. s. — till dess vi äro herrar i vårt eget land. Och den tiden är icke så långt avlägsen. Vi kunna således taga dessa notiser om 5,000 nya "svenska" (Forts. å sista sid.)

### hänsynslösa framfart.

Helt samhälle hotas av ruin.

#### Vad vill regeringen göra?

Finansministern och direktören för Tobaksmonopolet uppvaktades i onsdags av en delegation från Eda kommun i anledning av planerna på avveckling av tobaksfabriken Charlottenberg. Deputationen bestod av kommunalnämnsordförande Per Andersson, municipalstämans ordförande Nils Nilsson samt riksdagsman Aug. Spångberg.

Inför den omläggning av driften, som nu förestår ville deputationen framhålla den stora betydelse tobaksfabriken i Charlottenberg har för kommunen och samhället. Vid en avveckling av fabriken därstädes skulle kommunen drabbas av ett förkrossande slag. Deputationen framhöll att då nu frågan om viss nybyggnad blivit aktuell vore det lämpligt att viss tillverkning flyttades åter till Charlottenberg, där monopoläget byggnader och stort tomtområde å mycket välbälgig plats. Vidare ansågs att statsmakterna borde visa förstelse för nödvändigheten att hindra den katastrof, som skulle bli följden om Charlottenbergfabriken avvecklades. Det borde ej heller vara tobaksmonopolet värdigt som en halvstatligt företag att draga undan produktionen från ett samhälle, som vuxit upp på grund av

fabriken, därvid lämnande åt befolkningen att brottas med de uppkomna svårigheterna.

Direktör Akerlindh, som först uppvaktades, sade sig ej kunna svara för utvecklingen för längre tid än hans direktörstid gav anledning till. Han lovade dock att "avvecklingen ej skulle forceras..."

Finansminister Wigforss var av den uppfattningen att avvecklingen måste ske på mycket lång sikt och att det även måste göras något för ungdomen, så att denna ej helt utestängdes från arbetet, som varit förhållandet i Charlottenberg under en längre tid och lovade att inhämta vissa utredningar då det kunde ges tillfälle att återkomma till frågan längre fram.

Deputationen ville särskilt hoppas på finansministerns åtgärder i frågan.

Så långt Soc. Dem.

Bakom detta meddelande, vilket vi ej kunnat finna i någon annan tidning i Stockholm, följer sig en allvarlig historia. Det rör sig nämligen om ca trehundra (300) familjers väl och ve (Forts. på sista sidan.)

### Kommentarer till vecko-kronikan.

Det svenska rättsområdet.

Sveriges justitieminister, prof. K. G. Westman, kommandör med stora korset av kgl. nordstjärneorden, är en sju särdeles man. För någon tid sedan var han nere i Lund och höll ett föredrag inför Lunds studenter. Av en student, som åhört föredraget, finga vi veta ett och annat, bl. a. att titulus Westman av några elaka skänkska partikamrater inom bondeförbundet döpts till "Per Svinaherde", om vilket "smeknamn" vi icke ha något annat än gott att säga. Föredraget, som prof. Westman höll, betecknades av vår skänkske sagesman som "lort" och mot denna etikettering ha vi ej heller något att invända. Läser man olika tidingars referat av prof. Westmans tal får man nämligen det bestämda intrycket, att beteckningen ifråga är ganska träffsäker. D. v. s. — från vetligt folks synpunkt. Vad zionistpressen med "Dagens Nyheter" i spetsen fablar om kan man utan vidare bortse ifrån — för dem gäller det att till varje pris hindra den otäcke Torsten Kreuger att få resning, upprättelse o. rätt. Detta är kardemumman i lov-sångerna i den pressen. — Allt det andra — det prof. Westman sade om Unmans-affären, de skandalösa förhållandena vid förmyndarekam-maren i Stockholm m. m. — utvisar enl. vår mening att prof. Westman är absolut olämplig såsom justitieminister. Ingen skall fränkna honom både begåvning och kunnsighet — som justitieminister är han dock olämplig. Hans underlåtenhetssynder börja därtill blir allt för många. Han beivrar eller låter beivra struntsaker och tar initiativ till "reformer", vilka vid närmare analys visa sig vara ingrepp i den personliga friheten och äganderätten. Men de verkligt sjuka punkterna — skandalerna kring våg. monopol, det upprörde "lindriga" justitiemordet mot ing. Torsten Kreuger, Unmans-affären m. fl. m. fl. samt omorganisationen av J. O.-ämbetet, så att det till chef får en person med vanligt sunt bondeförstånd och inte en byråkrat från ämbetsverken — ja, alla detta bryr han sig inte om. Den som vågar anmärka på hans föderli hördvidlag utpekas han såsom en person "på gränsen till sinnessjukdom."

Det kommer en dag, hr. professor Westman.... Ni kan vara övertygad om att vi nationella registrera och fråga med. Och vi glömma icke!

Lagligt att bryta sig in... (!)

Högsta Domstolen har i dagarna fällt en prejudicerande dom. Den har förklarat att vara lagligt att ett exekutionsbiträde bryter sig in i en persons lägenhet — om vederbörande lägenhetsinnehavare ej skulle vara hemma — samt där förpantat saker och ting t. ex. för oguldna skatter eller liknande. Utförligt referat därav finnes i "Aftonbladet" för den 17 mars 1938 — vi hänvisa till detta.

Tidningen nämner icke något om, huruvida prof. K. G. Westman, Sveriges nuvarande justitieminister, med anledning av den prejudicerande domen, skall avhålla ett nytt föredrag om det svenska rättsväsendets höga ståndpunkt, men det är antagligt att (Forts. på sista sidan.)

## Sverige inför kriget.

Vart ha sans och förnuftet tagit vägen?

### P. M. till nationen.

Den långa freden — huru länge?

Den långa freden hos oss har mer än en gång kommit oss att eftertänka: huru länge skola vi väl åtnjuta förmånen av en sådan fred? Och om fredserioden till slut tar en ända — huru skall det väl tillgå att Sverige, så neutralitetsvänligt som det är, kan komma i krig?

Vi börja nu skönja dels att stormen kan komma över oss, och dels huru det kommer att tillgå, att vi kunna indragas i ett krigs förskräckelser! Det fullkomligt otroliga har inträffat att kriget nu ej är otänkbar för oss om en europeisk konflikt uppstår; ja, det har inträffat det hittills ännu mer otroliga att det är Sveriges ansvariga regering, som numera icke bestämt tvekar att kasta riket in i förvecklingar, utan att vi bli anfallna!

Regeringens märkliga och tvetydiga deklarationer.

Är detta möjligt? Ja, vi skola här nedan se huru regeringen själv talat i saken.

För en tid sedan gjorde såväl stats- som utrikesministrarna uttalanden, att den svenska regeringen kan bliva villig att uppfylla förpliktelserna enligt N. F. Vi veta mycket väl mot vem dylika förpliktelser skulle bliva riktade i händelse av en konflikt. D. N. har också i anledning härav skrivit:

"Konkret och rakt på sak innebär den svenska handlingsfriheten att Sverige är

de ledande förbundsmakternas potentiella allierade och Tysklands potentiella fiende."

Vidare gjorde Sveriges ombud vid senaste N. F.-sammanträde i Genève, prof. Undén, näyligen en förklaring, som nu är av stor betydelse:

"Sverige förbehåller sig rätt att odaga deltaga i "sanktioner" och andra förpliktelser."

Det hade varit av större värde om prof. Undén i Genève sagt att Sverige under alla förhållanden vägrar att deltaga i förpliktelserna. Man torde bemärka skillnaden. Faktum är, att läget är sådant som D. N. också säger:

"Det finnes ingen garanti för att inte Sverige mot sin vilja blir indraget i ett europeiskt krig."

Denna slutledning bekräftas av en annan medlem av regeringen, statsrådet Skölds tvenne senaste uttalanden. För ett par veckor sedan sade herr Skölds: "Vi önska icke krig och äro icke beredda att kasta oss i den farliga lek, som äger rum i stora världsen. Vi vilja stå utanför, neutraliteten blir vår linje." Mot denna förklaring finnes intet att erinra, då den har med tacksamhet mottagits av svenska folkets flertal. Men det är nu att observera, att denna förklaring icke stämmer med stats- och utrikesministerns uttalanden, och den stämmer i själva verket ej heller med prof. Undéns förklaring i Genève. Herr Skölds sade "nej" under alla förhål-

landen, men herr Undén sade "nej" ifall regeringen så vill. Man torde observera skillnaden. Då vi nu känna huru sympatierna föreligger hos regeringen, blir prof. Undéns förklaring i Genève av föga värde såsom neutralitetsförklaring.

Näval, det har nu hänt att även det hopp, det halmråst, som herr Skölds uttalanden syntes utgöra i denna bekymmersamma tid, nu också försvunnit. Antagligen har herr Skölds utsatts för påtryckning från sina kolleger och från de hänsynslösa intressen, som vilja utnyttja Sverige som redskap åt hämnaden mot Tyskland. Det märkliga har således inträffat, att herr Skölds i själva verket nu tagit till återgång — han har helt enkelt tagit tillbaka sitt nysannadma förhoppningsfulla ställningstagande. Herr Skölds har nämligen i ett senare tal för omkring fjorton dagar sedan förklarat att:

"Sverige, hända vad som hända vill, icke kommer att iakttaga en dogmatisk neutralitet i alla väder! Åtminstone är regeringen enig här om."

Tydligare har prof. Undéns "förklaring" i Genève — att vi skola själva bestämma om vi önska deltaga i N. F.-sanktioner eller icke — icke kunnat kompletteras. Läget är alltså, att om det blir fråga om åtgärder mot Tyskland — då kan regeringen vara villig att gå med! Den av D. N. dragna konsekvensen före herr Skölds senaste tal, har på ett skrämmande sätt bestyrkts genom herr Skölds senaste uttalanden. Det är nu också att ihågkom- (Forts. på sista sidan.)